

KARTA MODUŁU KSZTAŁCENIA

Informacje ogólne

1 Nazwa modułu kształcenia Zdrowie środowiskowe										
2 Nazwa jednostki prowadzącej moduł Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych Katedra Zdrowia Zakład Zdrowia Publicznego										
3 Kod modułu 12.9 VI 1/1-2 011			4 Grupa treści kształcenia kierunkowego				5 Typ modułu obowiązkowy			
6 Poziom studiów studia II stopnia			7 Liczba punktów ECTS 2+3=5				8 Poziom przedmiotu Podstawowy			
9 Rok studiów, semestr studia stacjonarne			10 Liczba godzin w semestrze				11 Liczba godzin w tygodniu			
			<i>Wyk.</i>	<i>Ćw.</i>	<i>Lab.</i>	<i>Sem.</i>	<i>Proj.</i>	<i>Wyk.</i>	<i>Ćw.</i>	<i>Lab.</i>
I rok, sem. I			-	15	-	-	-	-	1	-
I rok, sem. II			15	30	-	-	-	1	2	-
12 Język wykładowy: język polski										
13 Wykładowca (wykładowcy) dr Marta Mandziuk (martamandziuk@o2.pl)										

Informacje szczegółowe

14 Wymagania wstępne	
1.	Brak
15 Cele przedmiotu	
C1	Zapoznanie studentów z pojęciem zdrowia środowiskowego, jego koncepcjami i głównymi kierunkami działań w Polsce i w Europie
C2	Przekazanie wiedzy z zakresu zdrowotnych skutków oddziaływania czynników środowiskowych na zdrowie i funkcje poznawcze człowieka
C3	Ukazanie człowieka jako głównego sprawcy zanieczyszczenia środowiska
C4	Przekazanie wiedzy z zakresu zapobiegania i planowania działań zapobiegających niszczeniu środowiska oraz działań edukacyjnych zwiększających świadomość ludzi na temat środowiskowych zagrożeń dla zdrowia i życia
15 efekt kształcenia	
K W01	Prezentuje pogłębioną wiedzę z zakresu rozpoznawania
Odniesienie do celów przedmiotu	
C1, C2,	

	podstawowych zagrożeń zdrowia ludności związanych z jakością środowiska, stylem życia i sposobem żywienia oraz innymi czynnikami ryzyka zdrowotnego	C3, C4		
K_U17	Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację ekspertyz, raportów z zakresu polityki zdrowotnej, ekonomiki zdrowia, stanu zdrowia społeczeństwa	C1, C2, C3, C4		
K_K03	Buduje relację partnerską jako podstawę interwencji środowiskowej	C2, C3, C4		
K_K09	Posiada zdolność formułowania przejrzystych i szczegółowych wypowiedzi ustnych i pisemnych, a także wyjaśniania swojego stanowiska w sprawach będących przedmiotem dyskusji, rozważając zalety i wady różnych rozwiązań	C1, C2, C3, C4		
17 Treści programowe				
Semestr I				
	forma zajęć - ćwiczenia	liczba godzin S	liczba godzin NS	odniesienie do efektów kształcenia dla przedmiotu
ĆW1	Podstawowe pojęcia w zdrowiu środowiskowym, koncepcje i założenia	2		K_W01, K_K09
ĆW2	Problemy zdrowia środowiskowego w obszarach zurbanizowanych	2		K_W01, K_U17, K_K09, K_K03
ĆW3	Działania na rzecz zdrowia środowiskowego w Polsce i w Europie.	2		K_W01, K_U17, K_K09
ĆW4	Priorytety badawcze w zdrowiu środowiskowym	2		K_W01, K_U17, K_K09
ĆW5	Czynniki środowiskowe i ich wpływ na funkcje poznawcze ludzi w różnym wieku	2		K_W01, K_U17, K_K09
ĆW 6	Społeczne czynniki środowiskowe i ich wpływ na zdrowie i życie człowieka	2		K_W01, K_U17, K_K03, K_K09
ĆW7	Zdrowie środowiskowe dzieci.	2		K_W01, K_U17, K_K09, K_K03
ĆW8	Programy edukacyjne w dziedzinie zdrowia środowiskowego	1		K_W01, K_U17, K_K09, K_K03
	suma godzin	15		
Semestr II				
	forma zajęć - wykłady	liczba godzin S	liczba godzin NS	odniesienie do efektów kształcenia dla przedmiotu
W1	Człowiek jako element środowiska życia na ziemi.	2	-	K_W01
W2	Zmiany środowiska przyrodniczego wywołane działalnością człowieka i jego konsekwencje zdrowotne	3	-	K_W01

W3	Liczebność populacji ludzkiej a środowiskowe zagrożenia zdrowia	2	-	K_W01
W4	Koncepcja bezpieczeństwa środowiskowego	2	-	K_W01
W5	Skutki zdrowotne środowiskowych czynników ryzyka-biologicznych, psychospołecznych, chemicznych i fizycznych.	4	-	K_W01
W6	Skażenie środowiska naturalnego człowieka – wpływ na zdrowie.	2	-	K_W01
suma godzin		15		
forma zajęć - ćwiczenia		liczba godzin S	liczba godzin NS	odniesienie do efektów kształcenia dla przedmiotu
ĆW9	Środowisko naturalne i środowiska bytowania człowieka– podstawowe zagadnienia. Czynniki wpływające na zdrowie.	2		K_W01,K_U17
ĆW10	Chemiczna i biologiczna czystość wody oraz efekty zdrowotne narażenia na występujące zanieczyszczenia.	2		K_W01, K_U17, K_K09
ĆW11	Zanieczyszczenia powietrza i ich wpływ na zdrowie.	2		K_W01, K_U17, K_K03, K_K09
ĆW12	Gleba, występujące skażenia i zanieczyszczenia i ich efekty zdrowotne.	2		K_W01, K_U17, K_K03, K_K09
ĆW13	Klimat a zdrowie. Globalne ocieplenie. Wypadki i katastrofy środowiskowe.	2		K_W01, K_U17, K_K09
ĆW14	Wpływ promieniowania nadfioletowego na zdrowie ludzi. Działania edukacyjne związane bezpiecznym opalaniem.	2		K_W01, K_U17, K_K03, K_K09
ĆW15	Czynniki środowiskowe w różnych warunkach geograficznych i klimatycznych.	4		K_W01, K_U17, K_K09
ĆW16	Cywilizacyjne zagrożenia zdrowia. Wpływ fal elektromagnetycznych na zdrowie.	2		K_W01, K_U17, K_K09
ĆW17	Psychospołeczne uwarunkowania zdrowia człowieka. Zachowania ryzykowne i ich wpływ na zdrowie.	2		K_W01, K_U17, K_K03, K_K09
ĆW18	Skutki zdrowotne hałasu, wibracji, promieniowania jonizującego i elektromagnetycznego. Programy zwalczania hałasu.	2		K_W01, K_U17, K_K03, K_K09

ĆW19	Bioterroryzm.	2	K_W01, K_U17, K_K09
ĆW20	Naturalne i chemiczne zanieczyszczenia żywności.	2	K_W01, K_U17, K_K09
ĆW21	Rola edukacji zdrowotnej i informowania o ryzyku zdrowotnym w zapobieganiu skutkom działania na człowieka psychospołecznych, chemicznych i fizycznych czynników środowiska.	4	K_W01, K_U17, K_K03, K_K09
suma godzin		30	

18 Narzędzia/metody/formy dydaktyczne

1. Prezentacje multimedialne
2. Praca w grupach – przygotowanie prezentacji multimedialnych
3. Metody aktywizujące: przygotowanie do dyskusji, burza mózgów

19 Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)

- F1. Obecność na zajęciach
- F2. Aktywny udział w zajęciach
- F3. Pozytywna ocena z prezentacji
- P1. Pozytywne zaliczenie kolokwium

20 Obciążenie pracą studenta

forma aktywności	średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności		NS
	S	NS	
	Semestr I	Semestr II	-
Godziny kontaktowe z nauczycielem	15	45	-
Indywidualna praca studenta	35	30	-
SUMA	50	75	-
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2	3	-

21 Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. Siemiński M.: Środowiskowe zagrożenia zdrowia, PWN, Warszawa, 2007
2. Siemiński M.: Środowiskowe zagrożenia zdrowia. Inne wyzwania, PWN, Warszawa, 2007
3. Jethon Z., Grzybowski A.: Medycyna zapobiegawcza i środowiskowa, PZWL Warszawa 2000

Literatura uzupełniająca:

1. Kwartalnik Zdrowie Środowiskowe
2. Medycyna środowiskowa, Czasopismo Polskiego Towarzystwa Medycyny Środowiskowej, Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego

3. Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej; Kryteria zdrowotne środowiska, PZWL, Warszawa

22 Formy oceny - szczegóły

nr efektu	na ocenę 2 (ndst)	na ocenę 3 (dst)	na ocenę 4 (db)	na ocenę 5 (bdb)
K_W01	Student nie zna podstawowych pojęć, koncepcji i założeń z tematyki zdrowia środowiskowego, nie potrafi wymienić działań podejmowanych na rzecz zdrowia środowiskowego w Polsce i w Europie, ma duże trudności z omówieniem problemów zdrowia środowiskowego na obszarach zurbanizowanych popełnia rażące błędy wymieniając czynniki środowiskowe wpływające na zdrowie i funkcjonowanie człowieka, nie posiada wiedzy o programach	Student definiuje podstawowe pojęcia, potrafi nazwać koncepcje oraz wymienić założenia zdrowia środowiskowego, bardzo ogólnie wymienia działania na rzecz zdrowia środowiskowego w Polsce, duże trudności sprawia studentowi omawianie działań w Europie, pobieżnie omawia problemy zdrowia środowiskowego na obszarach zurbanizowanych, potrafi omówić wybrane grupy czynników środowiskowych i ich wpływ na zdrowie i funkcjonowanie człowieka, posiada bardzo	Student poprawnie z niewielką pomocą, omawia koncepcje i założenia zdrowia środowiskowego używając właściwej terminologii, ma wiedzę na temat podejmowanych działań na rzecz zdrowia środowiskowego w Polsce i w Europie, omawia dokładnie problemy zdrowia środowiskowego na obszarach zurbanizowanych, dokładnie opisuje czynniki środowiskowe i ich wpływ na zdrowie człowieka, potrafi wymienić programy edukacyjne z tematyki zdrowia	Student dokładnie zna koncepcje, założenia i problemy badawcze zdrowia środowiskowego, potrafi omówić działania podejmowane w Polsce i w Europie na rzecz zdrowia środowiskowego, omawiając problemy zdrowia środowiskowego na obszarach zurbanizowanych podaje przykłady działań ich rozwiązywania, ma wiedzę o czynnikach środowiskowych i ich wpływie na funkcje poznawcze człowieka, potrafi omówić programy edukacyjne ze zdrowia środowiskowego.

	edukacyjnych z dziedziny zdrowia środowiskowego. Student nie posiada wiedzy z zakresu rozpoznawania podstawowych zagrożeń zdrowia ludności związanych z jakością środowiska (zanieczyszczeniem powietrza, gleby, wody, żywności), stylem życia (zachowań ryzykownych) i sposobem żywienia oraz innymi czynnikami ryzyka zdrowotnego np. hałasu, wibracji, promieniowania jonizującego i elektromagnetycznego, popełnia rażące błędy w omawianiu zmian środowiska przyrodniczego wywołanych działalnością człowieka i jego konsekwencji zdrowotnych, nie zna koncepcji bezpieczeństwa środowiskowego.	małą wiedzę na temat programów edukacyjnych ze zdrowia środowiskowego. Student wymienia niektóre z zagrożeń środowiskowych dla zdrowia ludności związanych z jakością środowiska (zanieczyszczeniem powietrza, gleby, wody, żywności), stylem życia (zachowań ryzykownych) i sposobem żywienia oraz innymi czynnikami ryzyka zdrowotnego np. hałasu, wibracji, promieniowania jonizującego i elektromagnetycznego, omawia wpływ działalności człowieka na wybrane środowiska i jej konsekwencje, definiuje pojęcie bezpieczeństwa środowiskowego.	środowiskowego. Student poprawnie wymienia i omawia wybrane zagrożenia zdrowia ludności związane z jakością środowiska (zanieczyszczeniem powietrza, gleby, wody, żywności), stylem życia (zachowań ryzykownych) i sposobem żywienia oraz innymi czynnikami ryzyka zdrowotnego np. hałasu, wibracji, promieniowania jonizującego i elektromagnetycznego, dokładnie omawia zmiany środowiska spowodowane działalnością człowieka, wybiórczo wymienia skutki tej działalności, podaje przykłady załamania się bezpieczeństwa środowiskowego.	Student wymienia i charakteryzuje zagrożenia zdrowia ludności związane z jakością środowiska (zanieczyszczeniem powietrza, gleby, wody, żywności), stylem życia (zachowań ryzykownych) i sposobem żywienia oraz innymi czynnikami ryzyka zdrowotnego np. hałasu, wibracji, promieniowania jonizującego i elektromagnetycznego, kompleksowo omawia zmiany środowiska spowodowane działalnością człowieka podaje przykłady działań zapobiegających niszczeniu środowiska.
K_U17	Student nie umie	Student nie	Student umie	Student potrafi

ocenić zasadności prowadzenia działań na rzecz zdrowia środowiskowego, nie widzi związku czynników środowiskowych ze zdrowiem i funkcjami poznawczymi człowieka. Student nie umie przeprowadzić krytycznej analizy i interpretacji ekspertyz dotyczących badań powietrza, gleby, hałasu wibracji oraz promieniowania elektromagnetycznego i jonizującego wody, żywności, raportów z zakresu polityki zdrowotnej, wpływu środowiska na zdrowie, ekonomiki zdrowia, stanu zdrowia społeczeństwa.	posiada wystarczających umiejętności, aby uzasadnić motyw podejmowania działań oraz do czytania i analizowania raportów z działań podejmowanych na rzecz zdrowia środowiskowego w Polsce i w Europie, ma trudności z umiętym powiązaniem czynników środowiskowych i ich wpływu na funkcje poznawcze człowieka. Student chaotycznie oraz ogólnikowo analizuje i interpretuje ekspertyzy i raporty z badań dotyczących powietrza, gleby, hałasu wibracji oraz promieniowania elektromagnetycznego i jonizującego wody, żywności, raportów z zakresu polityki zdrowotnej, wpływu środowiska na zdrowie, ekonomiki zdrowia, stanu zdrowia społeczeństwa.	posługiwać się właściwą terminologią omawiając działania podejmowane na rzecz zdrowia środowiskowego w Polsce i w Europie, podejmuje próby uzasadnienia podejmowania działań oraz uchwały, potrafi dokonać podziału czynników środowiskowych i określić ich wpływ na zdrowie i funkcje poznawcze człowieka. Student, z małą pomocą, przeprowadza krytyczną analizę i interpretację ekspertyz dotyczących badań powietrza, gleby, hałasu wibracji oraz promieniowania elektromagnetycznego i jonizującego wody, żywności, raportów z zakresu polityki zdrowotnej, wpływu środowiska na zdrowie, ekonomiki zdrowia, stanu zdrowia społeczeństwa.	używając fachowego słownictwa uzasadnia podejmowanie działań na rzecz zdrowia środowiskowego i ocenia je, umie omówić wpływ czynników środowiskowych na zdrowie i funkcje człowieka, podaje przykłady niwelowania niekorzystnego wpływu. Student potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację ekspertyz dotyczących badań powietrza, gleby, hałasu wibracji oraz promieniowania elektromagnetycznego i jonizującego wody, żywności, raportów z zakresu polityki zdrowotnej, wpływu środowiska na zdrowie, ekonomiki zdrowia, stanu zdrowia społeczeństwa.
---	---	---	---

K_K03 K_K09	Nie potrafi budować relacji partnerskiej jako podstawy interwencji środowiskowej, nie potrafi formułować przejrzystych i szczegółowych wypowiedzi ustnych i pisemnych, a także wyjaśnić swojego stanowiska w sprawach będących przedmiotem dyskusji, rozważając zalety i wady różnych rozwiązań	Próbuje budować relację partnerską jako podstawę interwencji środowiskowej, formułuje chaotyczne wypowiedzi ustne i pisemne, a także ogólnikowo wyjaśnia swoje stanowisko w sprawach będących przedmiotem dyskusji, rozważając zalety i wady różnych rozwiązań	Potrafi budować relację partnerską jako podstawę interwencji środowiskowej, formułuje nie zawsze jasne i przejrzyste wypowiedzi ustne i pisemne, a także wyjaśnia swoje stanowisko w sprawach będących przedmiotem dyskusji, rozważając zalety i wady różnych rozwiązań	Potrafi budować relację partnerską jako podstawę interwencji środowiskowej, formułuje jasne i przejrzyste wypowiedzi ustne i pisemne, a także wyjaśnia swoje stanowisko w sprawach będących przedmiotem dyskusji, rozważając zalety i wady różnych rozwiązań
----------------	---	--	---	--

Inne przydatne informacje

22 Inne przydatne informacje o przedmiocie

1. Informacje na temat miejsca odbywania zajęć – strona internetowa uczelni: WWW.pswbp.pl
2. Informacja na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina) – strona internetowa uczelni: WWW.pswbp.pl

Tabela podsumowująca.

Efekt kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu („kierunkowych”)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Sposób oceny
EK01	K_W01	C1, C2, C3, C4;	W1-6, ĆW1-21,	1; 2; 3;	F1; F2; F3; P1;
EK02	K_U17	C1, C2, C3, C4;	ĆW2-21	1; 2; 3;	F1; F2; F3; P1;
EK03	K_K03	C2, C3, C4;	ĆW2,6, 7,8,11, 12,14,17,18,21	1; 2; 3;	F1; F2; F3; P1;
EK04	K_K09	C1, C2, C3, C4;	ĆW1-8, ĆW10-21	1; 2; 3;	F1; F2; F3; P1;